

Bruselj, 27. januar 2022
(OR. fr, en)

5561/22

LIMITE

MIGR 20
JAI 96
ASILE 12
FRONT 38
RELEX 102

**Medinstitucionalna zadeva:
2021/0401(CNS)**

DOPIS

Pošiljatelj:	predsedstvo
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov
Št. predh. dok.:	5614/22
Št. dok. Kom.:	14692/21
Zadeva:	Predlog SKLEPA SVETA o začasnih nujnih ukrepih v korist Latvije, Litve in Poljske – <i>potrditev končnega kompromisnega besedila zaradi sprejetja dogovora</i> – <i>sklep o posvetovanju z institucijo ali organom</i>

1. Le 1 décembre 2021, la Commission a publié une proposition de décision du Conseil relative à des mesures d'urgence provisoires en faveur de la Lettonie, de la Lituanie et de la Pologne, fondée sur l'article 78, paragraphe 3, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.
2. L'examen par les conseillers JAI et le groupe «Asile» a débuté le 6 décembre 2021 et s'est achevé le 26 janvier 2022.
3. La présidence estime qu'un compromis a été atteint, juste et équilibré tenant compte des points de vue exprimés par les Etats membres.

4. Les amendements apportés à la proposition de la Commission figurant dans le document ST 14692/21 sont indiqués en caractères **gras** et les passages supprimés sont indiqués par des crochets [...].
 5. Compte tenu de ce qui précède, le Coreper est invité à approuver le texte de compromis figurant à l'annexe de la présente note, afin de lancer la consultation obligatoire du Parlement européen.
-

2021/0401 (CNS)

Predlog

SKLEP SVETA

o začasnih nujnih ukrepih v korist Latvije, Litve in Poljske

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 78(3) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega parlamenta¹,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) V skladu s členom 78(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) lahko Svet na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom v primeru izrednih razmer v eni ali več državah članicah zaradi nenadnega prihoda državljanov tretjih držav sprejme začasne ukrepe v korist zadevnih držav članic.

¹ UL C , , str. .

- (2) Od poletja 2021 so Unija kot celota ter zlasti Latvija, Litva in Poljska izpostavljene hibridni grožnji v obliki instrumentalizacije **migrantov** [...]. Zato se je število nezakonitih prehodov meje iz Belorusije povečalo kot še nikoli doslej. Čeprav v zadnjih letih skoraj ni bilo poskusov nedovoljenega prečkanja zunanjih meja iz Belorusije v EU, je to zdaj vsakdanji pojav. Sprožil in organiziral ga je Lukašenkov režim, ki v sodelovanju s tihotapci migrantov in kriminalnimi mrežami zablja migrante na mejo .
- (3) Ta instrumentalizacija je povzročila težke razmere za te migrante na zunanjih mejah Evropske unije z Belorusijo. Ukrepi Belorusije so povzročili humanitarno krizo, v kateri je bilo tudi že potrjenih več smrtnih žrtev. Za reševanje te krize je odgovorna predvsem Belorusija. Zavezuje jo Ženevska konvencija, tudi načelo nevračanja. Zato mora Belorusija zagotoviti ustrezno zaščito migrantov na svojem ozemlju in v ta namen sodelovati z Uradom visokega komisarja Združenih narodov za begunce (UNHCR) in Mednarodno organizacijo za migracije (IOM). Čeprav je omejen dostop oviral nalogo ocenjevanja potreb na beloruski strani meje, Komisija tesno sodeluje z Organizacijo združenih narodov in njenimi specializiranimi agencijami ter ustreznimi organizacijami za človekove pravice in humanitarnimi partnerskimi organizacijami, da bi preprečili zaostrovanje humanitarne krize, tudi zaradi slabšanja vremenskih razmer. Z nedavnimi sklepi je bilo mobiliziranih 700 000 EUR humanitarnih sredstev za podporo partnerjem pri zagotavljanju pomoči ranljivim ljudem [...] na meji in znotraj Belorusije.

(4) [...]

V letu 2020 so Latvija, Litva in Poljska skupaj prejele 1 915 prošenj za azil. V letu 2021 se je število prošenj za azil povečalo na skupaj 10 769, tj. za več kot 560 %. Če obravnavamo tri zadevne države članice posamično, je povečanje za vsako od njih v letu 2021 v primerjavi z letom 2020 znašalo 414 % za Latvijo, 1050 % za Litvo in 493 % za Poljsko. Ti podatki kažejo, da je pritok državljanov tretjih držav zaradi instrumentalizacije migrantov s strani Belorusije nenaden in brez primere. Glede na te podatke je pomembno, da EU ostane pozorna in zadevnim državam članicam omogoči, da se še naprej ustrezno odzivajo na podlagi ukrepov iz tega sklepa. Ta nenadni pritok je povzročil izjemen pritisk na azilne sisteme teh držav članic in njegovi učinki se sčasoma kopičijo.

(5) Unija je na najvišji ravni ostro obsodila to instrumentalizacijo [...] migrantov [...]. Evropski svet je to grožnjo obravnaval na zasedanjih junija in oktobra 2021². Predsednica Ursula von der Leyen je v govoru o stanju v Uniji ukrepe Belorusije opredelila kot hibridni napad, namenjen destabilizaciji Evrope³. Ti ukrepi kažejo odločen poskus ustvarjanja stalne in dolgotrajne krize v okviru širših usklajenih prizadevanj za destabilizacijo Evropske unije ter spodbijanje družbe in ključnih institucij. Pomenijo resnično nevarnost in neposredno ogrožajo varnost Unije.

² Sklepi Evropskega sveta z dne 24. in 25. junija 2021 ter 20. in 21. oktobra 2021.

³ Govor o stanju v Uniji 2021, 15. september 2021.

- (6) Ta predlog je odziv na poziv Evropskega sveta Komisiji iz njegovih sklepov z dne 22. oktobra **2021**, naj predlaga vse potrebne spremembe pravnega okvira Unije in konkretne ukrepe za zagotovitev takojšnjega in ustreznega odziva na hibridno grožnjo v skladu s pravom Unije in mednarodnimi obveznostmi. [...] Cilj teh ukrepov naj bi bila nadaljnja podpora Latviji, Litvi in Poljski pri nadzorovanem in hitrem obvladovanju trenutnih razmer, ob popolnem spoštovanju temeljnih pravic in mednarodnih obveznosti.
- (7) V odziv na trenutne izredne razmere so Litva, Latvija in Poljska razglasile izredne razmere ter okrepile varovanje meja in druge ukrepe za nadzor meje, da bi zaščitile celovitost in varnost Unije. V okviru teh ukrepov so bile te države članice prisiljene omejiti število odprtih mejnih prehodov in napotiti znatno število mejnih policistov vzdolž kopenske meje z Belorusijo. Poleg tega morajo upravljati prihod državljanov tretjih držav na svojih mejah, od katerih mnogi prosijo ali nameravajo zaprositi za mednarodno zaščito v Evropski uniji, in obravnavati tiste, ki so že prisotni na njihovem ozemlju.
- (8) Unija je pokazala odločno podporo tem državam članicam, ki so tarča beloruskega režima in upravljajo zunanje meje v imenu EU.

- (9) Komisija je odobrila nujno finančno pomoč za Litvo. Poleg 360 milijonov EUR, predvidenih za te države članice v okviru instrumenta za upravljanje meja in vizume za to finančno obdobje, je dala na voljo še dodatna sredstva v višini približno 200 milijonov EUR za leti 2021 in 2022. Poleg tega je Litva aktivirala mehanizem EU na področju civilne zaščite in Komisija usklajuje pomoč iz 19 držav članic. Litva je prek mehanizma prejela šotore, postelje, ogrevalne sisteme in druge elemente, ki jih migranti na ozemlju Litve nujno potrebujejo. Ta možnost ostaja odprta tudi za Latvijo in Poljsko.
- (10) Poleg tega Evropska agencija za mejno in obalno stražo (Frontex), **Agencija Evropske unije za azil (EUAA) [...]** in **Agencija Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj** (Europol) zagotavljajo operativno podporo državam članicam, ki so zaprosile za pomoč pri obvladovanju trenutnih kriznih razmer. Agencije so zlasti napotile strokovnjake za obravnavo prošenj za azil, izvajanje nadzora meje in obveščevalnih ukrepov ter si prizadevajo za krepitev zmogljivosti vračanja in izvajanje operacij vračanja. Ta operativna podpora je že omogočila znatno število operacij vračanja. Zdaj lahko agencije nadalje okrepijo operativno podporo **v skladu z njihovimi potrebami. [...]** Pomembno je, da zadevne tri države članice to podporo v celoti izkoristijo.

- (11) Ta finančna in operativna podpora temelji na ukrepih na področju zunanje politike, namenjenih odzivanju na instrumentalizacijo in omejevanju prihodov. Unija je poleg celovitega svežnja gospodarskih in finančnih sankcij ter prepovedi preleta zračnega prostora Unije in dostopa beloruskih prevoznikov do letališč Unije, kot odziv na potvorjene volitve in preusmeritev Ryanairovega leta, sprejela dodatne ukrepe kot poseben odziv na instrumentalizacijo migrantov, ki jo izvaja Belorusija. Svet je 9. novembra 2021 sprejel predlog Komisije o delnem začasnem prenehanju izvajanja Sporazuma med EU in Belorusijo o poenostavitvi izdajanja vizumov. Svet je 15. novembra 2021 spremenil režim sankcij EU v zvezi z Belorusijo in Unija lahko zdaj sprejme ukrepe proti posameznikom in subjektom, ki organizirajo dejavnosti, s katerimi omogočajo ali olajšujejo nezakonito prehajanje meja EU. Komisija je 23. novembra **2021** predložila predlog za preprečevanje in omejevanje dejavnosti prevoznikov, ki se ukvarjajo s tihotapljenjem ljudi v Unijo ali trgovino z ljudmi oziroma to omogočajo.
- (12) Komisija, visoki predstavnik, ki mu pomaga Evropska služba za zunanje delovanje, in države članice so si intenzivno prizadevali za diplomatsko sodelovanje z glavnimi državami izvora in tranzita, da bi preprečili nadaljnje prihode državljanov teh držav prek Belorusije. Ta prizadevanja so vključevala ozaveščanje in okrepljene obiske ključnih partnerskih držav izvora in tranzita, da bi se zoperstavili beloruskim dezinformacijam, omejili odhode in pridobili podporo partnerskih držav za ponovni sprejem njihovih državljanov, ki so trenutno [...] v Belorusiji. Ozaveščanje je vključevalo tudi neposredne stike z letalskimi prevozniki in organi civilnega letalstva, da bi preučili načine za omejitev nedobrovernih potovanj v Belorusijo.

- (13) Ta diplomatska, humanitarna, operativna in finančna prizadevanja Unije ali njenih držav članic so zagotovila hitre rezultate. Tranzitne poti, ki jih izkoriščajo tihotapci, da pripeljejo migrante na belorusko mejo, se postopoma zapirajo. Vendar pa ukrepi Belorusije še vedno pomenijo resnično in neposredno grožnjo za varnost Unije in zadevnih držav članic ter za njihovo ozemeljsko celovitost. Razmere ostajajo zelo nestabilne, saj Belorusija še naprej izkorišča migrante, ki še vedno prihajajo na zunanjo mejo Unije, kar pomeni hibridni napad na EU.
- (14) Zato so razmere na terenu za Latvijo, Litvo in Poljsko še vedno težavne, saj je na tisoče migrantov [...] na njihovem ozemlju in na meji med EU in Belorusijo, državljani tretjih držav ali **osebe brez državljanstva** pa še naprej prihajajo. Glede na trenutne nestabilne in težke razmere v zadevnih treh državah članicah je zato treba sprejeti začasne ukrepe v korist teh držav članic.
- (15) Ukrepi bi morali zadevnim državam članicam zagotoviti [...] **ustrezna** pravna orodja za hiter in učinkovit odziv na izredne razmere zaradi nenadnega prihoda državljanov tretjih držav, s katerimi se soočajo Latvija, Litva in Poljska. Ti začasni ukrepi lahko vključujejo vse ukrepe [...] **iz tega sklepa** za učinkovit in hiter odziv na trenutni napad. Načeloma lahko tudi odstopajo od določb zakonodajnih aktov.

- (16) Ukrepi, sprejeti s tem sklepom, so začasni, izredni in izjemni ter jih je treba sprejeti, da se omogoči urejeno in dostojno upravljanje prihodov ob polnem spoštovanju temeljnih pravic ter zaščiti ozemeljska celovitost in nacionalna varnost zadevnih držav članic.
- (17) Na podlagi ocene trenutnih izrednih razmer je za podporo zadevnim državam članicam najprimernejša vzpostavitev nujnega postopka upravljanja migracij in azila na zunanjih mejah, ki odstopa od nekaterih določb Direktive 2013/32/EU o azilnih postopkih in [...] Direktive 2013/33/EU o pogojih za sprejem [...]. Nujni postopek upravljanja migracij in azila ter ukrepi za operativno podporo, predvideni v tem sklepu, **so orodja, ki jih lahko** zadevna država članica **uporabi [...]** pri nadzorovanem in učinkovitem obvladovanju razmer, ob zagotavljanju polnega spoštovanja temeljnih pravic in mednarodnih obveznosti, kot je poudarjeno v pozivu Evropskega sveta Komisiji. Ukrepi iz tega sklepa zlasti spoštujejo pravico do azila, saj zagotavljajo dejanski in učinkovit dostop do postopka in načelo nevračanja.

- (18) Nujni postopek upravljanja migracij in azila na zunanjih mejah, določen v tem sklepu, spoštuje Listino Evropske unije o temeljnih pravicah, zlasti člene 1, 4, 7, 24, 18 ter 19(1) in (2) Listine, ter ga je treba uporabljati v celoti v skladu z njimi. Da bi upoštevali zlasti največjo korist otroka, potrebo po spoštovanju družinskega življenja in varovanje zdravja zadevnih oseb, bi bilo treba v tem sklepu določiti posebna pravila in zaščitne ukrepe, ki se uporabljajo za mladoletnike in njihove družinske člane ter prosilce, katerih zdravstveno stanje zahteva posebno in ustrezno podporo. Jamstva iz Direktive 2013/32/EU (direktiva o azilnih postopkih) in Direktive 2013/33/EU (direktiva o pogojih za sprejem) v zvezi s prosilci s posebnimi potrebami ali ranljivostjo bi bilo treba še naprej uporabljati za osebe v nujnem postopku upravljanja migracij in azila. Direktiva 2013/33/EU, vključno s pravili in zaščitnimi ukrepi v zvezi s pridržanjem prosilcev za mednarodno zaščito, bi bilo treba še naprej uporabljati od trenutka, ko je podana prošnja za mednarodno zaščito. Možnost odstopanja od nekaterih določb navedene direktive ne bi smela posegati v obveznost držav članic, da vedno zagotavljajo spoštovanje človekovega dostojanstva in pokrijejo zlasti osnovne potrebe državljanov tretjih držav **ali oseb brez državljanstva** v nujnem postopku upravljanja migracij in azila.

- (19) Treba je vzpostaviti nujni postopek upravljanja migracij in azila na zunanjih mejah, prilagojen posebnim potrebam zadevnih držav članic, ker sedanje določbe direktive o azilnih postopkih ne zagotavljajo ustreznih orodij za učinkovito odzivanje na trenutne izredne razmere, za katere je značilna instrumentalizacija migrantov, ki jo izvaja Belorusija. Nekatero določbo Direktive 2013/32/EU o azilnih postopkih se sicer lahko uporabljajo za urejeno reševanje trenutnih razmer, vendar niso posebej zasnovane za primere, ko sta zaradi instrumentalizacije migrantov ogroženi celovitost in varnost Unije. Zato so za odziv na te posebne izredne razmere potrebne posebne postopkovne določbe, natančneje določitev nujnega postopka upravljanja migracij in azila. Za vidike, ki jih ta sklep posebej ne ureja, bi bilo treba uporabljati vsa druga pravila in jamstva iz direktive o azilnih postopkih.

[...]

- (21) Da bi zadevnim državam članicam zagotovili potrebno prožnost in se izognili temu, da bi tarča Belorusije postale posebne kategorije državljanov tretjih držav, bi morale biti v okviru nujnega postopka upravljanja migracij in azila iz tega sklepa zadevnim državam članicam omogočeno, da v okviru postopka na meji iz člena 43 direktive o azilnih postopkih odločijo o dopustnosti in utemeljenosti vseh prošenj za mednarodno zaščito državljanov tretjih držav ali oseb brez državljanstva, ki so bile prijete ali odkrite v bližini meje z Belorusijo po nezakonitem vstopu ali so se pojavili na mejnih prehodih. Spoštovati je treba jamstva iz poglavja II direktive o azilnih postopkih.

- (22) V nujnem postopku upravljanja migracij in azila bi morali pristojni organi upoštevati predvsem koristi otroka in zaščitne ukrepe za prosilce z zdravstvenimi težavami. Zato bi morale Latvija, Litva in Poljska v okviru nujnega postopka upravljanja migracij in azila prednostno obravnavati [...] prošnje, ki jih vložijo mladoletniki oziroma njihovi družinski člani **ter prosilci, pri katerih je to potrebno zaradi posebne ranljivosti**. Poleg tega, kadar zdravstveno stanje prosilca ne dovoljuje obravnave prošnje na meji ali tranzitnih območjih, Latvija, Litva in Poljska ne bi smele uporabiti postopka na meji. To bi moralo veljati tudi v primeru, če se zdravstvene težave pokažejo med obravnavo prošnje. Če se med obravnavo prošnje izkaže, da prosilec potrebuje posebna procesna jamstva in v okviru azilnega postopka na meji ni mogoče zagotoviti ustrezne podpore v skladu s členom 24(3) direktive o azilnih postopkih, bi morala zadevna država članica prosilca napotiti na običajni postopek na svojem ozemlju.
- (22a) **Za boljšo organizacijo v teh izrednih razmerah lahko zadevne države članice določene vloge obravnavajo prednostno, če je verjetno, da je prošnja utemeljena ali očitno neutemeljena.**

- (23) **Države članice lahko uporabijo pridržanje, med drugim zato, da preprečijo pobeg, v skladu z direktivo o pogojih za sprejem in [...]** v skladu s členom 26(1) direktive o azilnih postopkih [...]. V primeru pridržanja bi bilo treba uporabljati razloge in pogoje pridržanja iz člena 8 direktive o pogojih za sprejem. **Zlasti lahko države članice prosilca pridržijo le, če ni mogoče učinkovito uporabiti drugega manj prisilnega ukrepa, kot so omejitve svobode gibanja iz člena 7 direktive. [...]** Zaščitni ukrepi za pridržanje, določeni v direktivi o pogojih za sprejem, se uporabljajo **zlasti za ranljive osebe in prosilce s posebnimi potrebami glede sprejema [...]**. V trenutnih okoliščinah so lahko alternative pridržanju, kot so omejitve svobode gibanja **ali obveznosti prebivanja na točno določenem mestu**, enako učinkovite kot pridržanje, zato bi morali organi upoštevati tudi to možnost [...].

- (24) [...] Državam članicam, **ki jih zadeva ta sklep, bi moralo biti omogočeno**, da podaljšajo rok za evidentiranje prošenj za mednarodno zaščito na največ štiri tedne **in na največ pet tednov v primeru nujnih razlogov, povezanih z javnim zdravjem, brez poseganja v obveznosti iz Uredbe (EU) št. 603/2013 (Eurodac).** [...] **Omogočiti bi bilo treba tudi podaljšanje** najdaljšega roka za uporabo postopka na meji na šestnajst tednov **od datuma vložitve**, v katerih bi bilo treba sprejeti odločitev o prošnji, vključno z odločitvijo o morebitni pritožbi zoper negativno odločbo. Namen teh postopkovnih rokov, ki so daljši od rokov iz direktive o azilnih postopkih, je pomagati zadevnim državam članicam pri obvladovanju nenadnega prihoda migrantov v primeru instrumentalizacije migrantov. Zaradi trenutnih razmer morajo zadevne države članice preusmerjati sredstva, da bi zaščitile svojo ozemeljsko celovitost, hkrati pa obravnavati državljane tretjih držav **ali oseb brez državljanstva**, ki prihajajo na njihove meje ali so že prisotni na njihovem ozemlju. Zato bodo zadevne države članice morda potrebovale čas, da reorganizirajo svoja sredstva in povečajo svoje zmogljivosti, tudi s podporo agencij EU. Poleg tega bo število prosilcev v postopku na meji večje kot v običajnih okoliščinah, zato bo zadevna država članica morda potrebovala več časa, da bo lahko sprejela odločitve, ne da bi dovolila vstop na svoje ozemlje. Vendar bi morale Latvija, Litva in Poljska dati prednost evidentiranju prošenj mladoletnih otrok in njihovih družinskih članov **ter prosilcev, pri katerih je to potrebno zaradi posebne ranljivosti.**

- (25) [...] Kadar se zadevne države članice na svojih zunanjih mejah soočajo z nasilnimi dejanji, tudi v okviru poskusov množičnega vstopa državljanov tretjih držav **ali oseb brez državljanstva** z uporabo nesorazmernih nasilnih sredstev, bi morale imeti možnost, da v skladu s svojim nacionalnim pravom sprejmejo potrebne ukrepe za ohranitev varnosti, javnega reda in miru ter zagotovijo učinkovito uporabo tega sklepa. **Na vsak način se je treba izogibati vseh nasilnih dejanj na meji, ne le zaradi zaščite ozemeljske celovitosti in varnosti zadevne države članice, temveč tudi zaradi zagotavljanja varnosti in zaščite državljanov tretjih držav ali oseb brez državljanstva, tudi družin in otrok, ki mirno čakajo na možnost, da zaprosijo za azil v Uniji.**
- (26) Člen 18(9) Direktive 2013/33/EU državam članicam dovoljuje, da v ustrezno utemeljenih primerih pod določenimi pogoji začasno določijo modalitete materialnih pogojev za sprejem, ki so drugačni od tistih, določenih v Direktivi. Trenutne izredne razmere so izjemne okoliščine, ki upravičujejo drugačne materialne pogoje za sprejem, saj gre za nenaden in nepredvidljiv prihod državljanov tretjih držav **in oseb brez državljanstva**, ki jih je treba obravnavati in zanje poskrbeti na meji. Zato bi morala imeti zadevna država članica v trenutnih izrednih razmerah možnost odstopanja od standardov iz direktive o pogojih za sprejem ter državljanom tretjih držav in osebam brez državljanstva zagotoviti začasno zatočišče, ki bi ga bilo treba prilagoditi sezonskim vremenskim razmeram, in pokriti njihove osnovne potrebe, zlasti z zagotavljanjem hrane, vode, oblačil, ustrezne zdravstvene oskrbe in pomoči ranljivim osebam ob polnem spoštovanju pravice do človekovega dostojanstva.

- (27) [...] Kadar se naknadna prošnja vloži **brez novih elementov ali ugotovitev** zgolj zato, da se vrnitev odloži ali oteži, lahko države članice to prošnjo štejejo za nedopustno v skladu s členom 33(2)(d) direktive o azilnih postopkih. **Na podlagi člena 2(2)(a) Direktive 2008/115/ES se lahko države članice odločijo, da ne bodo uporabljale Direktive 2008/115/ES [...]** v zvezi z [...] državljani tretjih držav, prijetimi **ali prestreženimi** zaradi nezakonitega prehoda kopenske, morske ali zračne zunanje meje države članice in po tem niso pridobili dovoljenja ali pravice do prebivanja v tej državi članici.

[...]

- (29) Latvija, Litva in Poljska bi morale državljane tretjih držav **ali osebe brez državljanstva** [...] obvestiti o ukrepih, **katere so se odločile uporabiti [...]** v skladu s tem sklepom [...] [...], v jeziku, ki ga ti razumejo ali za katerega se razumno domneva, da ga razumejo. [...] **Te informacije bi morale zajemati zlasti** točke, ki so dostopne za evidentiranje in vložitev prošnje za mednarodno zaščito, [...] lokacijo najbližjih točk, kjer je mogoče vložiti prošnjo, možnost pritožbe zoper odločitve o prošnji in trajanje ukrepov.

- (30) V podporo zadevni državi članici pri zagotavljanju potrebne pomoči državljanom tretjih držav **ali osebam brez državljanstva**, ki spadajo na področje uporabe tega sklepa, vključno s spodbujanjem prostovoljnega vračanja ali izvajanjem humanitarnih nalog, bi morale imeti agencije ZN in druge ustrezne partnerske organizacije, zlasti Mednarodna organizacija za migracije in Mednarodna federacija Rdečega križa in Rdečega polmeseca, učinkovit dostop do meje pod pogoji, določenimi v direktivi o pogojih za sprejem in direktivi o azilnih postopkih. V skladu s členom 29 direktive o azilnih postopkih bi bilo treba Uradu visokega komisarja Združenih narodov za begunce omogočiti dostop do prosilcev, tudi tistih na meji. V ta namen bi morale Latvija, Litva in Poljska tesno sodelovati z agencijami ZN in ustreznimi partnerskimi organizacijami.
- (31) Latvija, Litva in Poljska bi morale vse ukrepe, **za katere se odločijo in jih sprejmejo** na podlagi tega sklepa, uporabljati le toliko časa, kolikor je nujno potrebno za obvladovanje izrednih razmer, v nobenem primeru pa ne dlje kot šest mesecev. Če bi razmere, zaradi katerih so bili uporabljeni ti posebni ukrepi, prenehale obstajati pred iztekom tega šestmesečnega obdobja, bi morale zadevne države članice te ukrepe nemudoma prenehati uporabljati. Komisija bi morala v sodelovanju z zadevnimi državami članicami in ustreznimi agencijami EU stalno spremljati in pregledovati razmere ter po potrebi Svetu in zadevnim državam članicam predlagati prenehanje uporabe ukrepov iz tega sklepa ali njihovo morebitno podaljšanje s predlogom v skladu s členom 78(3) PDEU.

- (32) Na podlagi zahteve Latvije, Litve [...] **ali** Poljske za podporo bi morale agencije Evropske unije v sodelovanju z njimi oceniti njihove potrebe. Za pomoč tem trem državam članicam, ki se soočajo s posebnimi izzivi, ki izhajajo iz instrumentalizacije migrantov s strani Belorusije, bi morali evropska mejna in obalna straža (Frontex), **Agencija Evropske unije za azil (EUAA) [...]** in **Agencija Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj** (Europol) ter države članice Latviji, Litvi in Poljski zagotoviti ustrezno podporo, da bi dali prednost potrebnim sredstvom zanje, hkrati pa še naprej izpolnjevali potrebe drugih držav članic, ki se soočajo z migracijskim pritiskom.
- (33) **V skladu z Uredbo (EU) 2019/1896** in zato, da bi [...] pomagala tem trem državam članicam, ki se soočajo s posebnimi izzivi zaradi instrumentalizacije migrantov, bi morala evropska mejna in obalna straža (Frontex) tem trem državam članicam na njihovo zahtevo [...] **zagotoviti ali povečati** podporo. V tem okviru bi moral izvršni direktor agencije Frontex na zahtevo ene od teh držav članic začeti hitro posredovanje na mejah ali posredovanje za vračanje za omejeno obdobje na ozemlju zadevne države članice gostiteljice in uporabiti potrebna sredstva. Poleg tega bi morala agencija Frontex na zahtevo [...] **zagotoviti ali povečati** vse druge vrste pomoči, kot so storitve sistema EUROSUR za združevanje podatkov ali produkti analize tveganja ter potrebna oprema za izboljšanje varovanja meja. Poleg tega bi morala Evropska agencija za mejno in obalno stražo zaradi instrumentalizacije migrantov izvesti namensko oceno ranljivosti, tudi zaradi ocene morebitnih nadaljnjih potreb po podpori.

- (34) **V skladu z Uredbo (EU) 2021/2303 in [...]** za podporo tem državam članicam, ki se soočajo s posebnimi izzivi, ki izhajajo iz instrumentalizacije migrantov, pri izvajanju odstopanj iz tega sklepa, bi morala **Agencija Evropske unije za azil (EUAA) [...]** na zahtevo [...] **zagotoviti ali povečati** podporo zadevnim državam članicam, tako da bi Latviji, Litvi in Poljski dal na voljo potrebna sredstva, zlasti z napotitvijo podpornih skupin za azil, ki bodo med drugim pomagale pri evidentiranju in obravnavi prošenj, ugotavljanju in ocenjevanju ranljivosti, zagotavljanju ustreznih pogojev za sprejem ter potrebnih prevajalskih storitev, strokovnega znanja in usposabljanja.
- (35) **V skladu z Uredbo (EU) 2016/794 in [...]** zato, da bi pomagala tem trem državam članicam, ki se soočajo s posebnimi izzivi zaradi instrumentalizacije migrantov, bi jih morala **Agencija Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj** (Europol) na njihovo zahtevo podpreti z napotitvijo strokovnjakov, prednostno obravnavo njihovih zahtev, zagotavljanjem prilagojenih analitičnih produktov, kot so ocene ogroženosti, strateške in operativne analize ter poročila o stanju, ter še naprej podpirati države članice v boju proti tihotapljenju migrantov in z njim povezanimi kaznivimi dejanji.

- (36) Agencije Evropske unije bi morale po potrebi objaviti razpise za strokovnjake, s katerimi bi se odzvale na zahtevo Latvije, Litve ali Poljske za podporo. V tem primeru bi bilo treba države članice spodbujati, da čim prej dajo na voljo potrebne strokovnjake z ustreznimi profili. V okviru hitrega posredovanja na mejah ali posredovanja za vračanje, ki ju organizira Evropska agencija za mejno in obalno stražo, bi bilo treba države članice spodbujati, naj zagotovijo svoje prispevke za napotitev skupin iz stalne enote, vključno z rezervnimi uslužbenci za hitri odziv, ali vso potrebno opremo, tudi v okviru nabora opreme za hitri odziv. Države članice bi bilo treba spodbujati, da Latvijo, Litvo in Poljsko podpirajo pri vseh ukrepih vračanja in pri njihovem ozaveščanju tretjih držav.
- (37) Ker ciljev tega sklepa ne morejo zadovoljivo doseči države članice, temveč se zaradi obsega ali učinkov predlaganega ukrepa lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji (PEU). V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta sklep ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.

- (38) Ta sklep spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, ki jih priznava Listina Evropske unije o temeljnih pravicah.
- (39) [V skladu s členoma 1 in 2 Protokola št. 21 o stališču **Združenega kraljestva in Irske** glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen **Pogodbi o Evropski uniji [...]** in **Pogodbi o delovanju Evropske unije [...]**, in brez poseganja v člen 4 tega protokola Irska ne sodeluje pri sprejetju tega sklepa, ki zato zanjo ni zavezujoča in se v njej ne uporablja.]

ALI

[V skladu s členom 3 Protokola št. 21 o stališču **Združenega kraljestva in Irske** glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen **Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije**, je Irska podala uradno obvestilo (s pismom z dne ...), da želi sodelovati pri sprejetju in uporabi tega sklepa.]

- (40) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola št. 22 o stališču Danske, ki je priložen PEU in PDEU, Danska ne sodeluje pri sprejetju tega sklepa, ki zato zanjo ni zavezujoč in se v njej ne uporablja.

- (41) Glede na nujnost razmer bi moral ta sklep začeti veljati dan po objavi v Uradnem listu Evropske unije.
- (42) Zaradi začasne narave sprejetih ukrepov bi morali biti ti časovno omejeni in bi jih bilo treba zaključiti, ko se končajo trenutne izredne razmere.
- (43) Osebe, ki so prispele iz Belorusije v Latvijo, Litvo in Poljsko pred začetkom veljavnosti tega sklepa, bi morale biti vključene v njegovo področje uporabe, če njihove prošnje še niso bile evidentirane [...] –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

POGLAVJE I

UVODNA DOLOČBA

Člen 1

Predmet urejanja

Ta sklep določa začasne ukrepe v korist Latvije, Litve in Poljske, da bi jih podprli pri obvladovanju izrednih razmer, ki so posledica ukrepov Belorusije in so povzročili nenaden prihod državljanov tretjih držav **ali oseb brez državljanstva** zaradi instrumentalizacije migrantov na zunanjih mejah.

Ta sklep se ne uporablja za beloruske državljane, ki zaprosijo za mednarodno zaščito v državah članicah iz prejšnjega odstavka.

POGLAVJE II

NUJNI POSTOPEK UPRAVLJANJA MIGRACIJ IN AZILA NA ZUNANJIH MEJAH LATVIJE, LITVE IN POLJSKE

Člen 2

Azilni postopek

1. Z odstopanjem od člena 6(1) direktive o azilnih postopkih se lahko prošnje državljanov tretjih držav ali oseb brez državljanstva, prijetih ali odkritih v bližini meje z Belorusijo po nezakonitem vstopu ali po tem, ko so se pojavile na mejnih prehodih, evidentirajo najpozneje štiri tedne po vložitvi prošnje, **brez poseganja v roke iz členov 9 in 14 Uredbe (EU) št. 603/2013/EU (EURODAC). To obdobje se lahko podaljša za en teden iz nujnih razlogov, povezanih z javnim zdravjem.**

Latvija, Litva in Poljska prednostno evidentirajo mladoletnikov in njihovih družinskih članov ter prosilcev, pri katerih je to potrebno zaradi posebne ranljivosti.

2. Z odstopanjem od člena 25(6), točka (b), člena 31(8) in člena 43(1), točka (b), direktive o azilnih postopkih lahko Latvija, Litva in Poljska odločijo o dopustnosti ali [...] o vsebini vseh prošenj, evidentiranih v skladu z odstavkom 1, na svoji meji ali tranzitnih območjih.

Brez poseganja v člen 24 direktive o pogojih za sprejem v zvezi s prosilci, ki zaradi svojega zdravstvenega stanja potrebujejo podporo, ki je ni mogoče ustrezno zagotoviti na meji ali na tranzitnih območjih, vključno s primeri, ko se to pokaže med postopkom, se postopek na meji preneha uporabljati, prosilcu pa se odobri vstop na ozemlje, da se prošnja obravnava brez ponovnega začetka postopka.

Uporabljajo se osnovna načela in jamstva iz poglavja II direktive o azilnih postopkih.

3. Zato bi morale Latvija, Litva in Poljska [...] prednostno obravnavati prošnje, ki jih vložijo mladoletniki oziroma njihovi družinski člani **ter prosilci, pri katerih je to potrebno zaradi posebne ranljivosti.**

Latvija, Litva in Poljska lahko prednostno obravnavajo prošnje, za katere je verjetno, da so utemeljene ali očitno neutemeljene.

[...]

[...]4. Z odstopanjem od člena 43(2) direktive o azilnih postopkih se lahko rok pred odobritvijo vstopa na ozemlje podaljša na 16 tednov **od datuma vložitve**, v tem obdobju pa se sprejme odločba o prošnji, tudi o pritožbi.

[...]5. Z odstopanjem od člena 46(5) in (6) direktive o azilnih postopkih se lahko Latvija, Litva in Poljska odločijo za uporabo pravil iz odstavka 6 navedenega člena za vse odločbe, sprejete v zvezi s prošnjami, obravnavanimi v postopku na meji iz odstavka 2 tega člena.

Člen 3

Materialni pogoji za sprejem

1. Z odstopanjem od **členov 17 in 18** Direktive 2013/33/EU lahko Latvija, Litva in Poljska začasno določijo modalitete materialnih pogojev za sprejem, ki so drugačni od tistih iz teh dveh členov [...] v zvezi s prosilci [...], za katere veljajo ukrepi iz člena 2(1) tega sklepa. [...]
2. **Odstavek 1 ne posega v člen 18(2) - (5) Direktive 2013/33/ES.**
3. **Modalitete iz odstavka 1 v vsakem primeru [...]** vključujejo osnovne potrebe prosilcev, zlasti hrano, vodo, oblačila, ustrezno zdravstveno oskrbo in začasno zatočišče, prilagojeno sezonskim vremenskim razmeram, ob polnem spoštovanju človekovega dostojanstva.

[...]

Člen 5

Posebna jamstva

1. Pri uporabi tega sklepa Latvija, Litva in Poljska državljane tretjih držav ali osebe brez državljanstva **iz tega sklepa** v jeziku, ki ga razumejo ali za katerega se razumno domneva, da ga razumejo, ustrezno obvestijo o uporabljenih ukrepih, namenskih točkah, dostopnih za evidentiranje in vložitev prošnje za mednarodno zaščito, zlasti o najbližji točki, kjer lahko vložijo prošnjo za mednarodno zaščito, možnosti pritožbe zoper odločbo ter trajanju ukrepov.
2. Latvija, Litva in Poljska členov 2, 3, 4 in 5 ne uporabljajo dlje, kot je nujno potrebno za obvladovanje izrednih razmer, ki jih je povzročila Belorusija, v nobenem primeru pa ne dlje, kot je določeno v členu 10.

POGLAVJE III

OPERATIVNA PODPORA

[...]

Člen 7

Operativna podpora [...] Agencije Evropske unije za azil

Agencije Evropske unije za azil (EUAA) [...] na zahtevo Latvije, Litve ali Poljske [...] zagotovi ali poveča potrebno operativno podporo, zlasti z naslednjimi dejavnostmi:

- (a) napotitev podpornih skupin za azil;
- (b) evidentiranje prošelj za mednarodno zaščito;
- (c) olajševanje začetne analize prošelj za azil;
- (d) izvajanje osebnih razgovorov s prosilci o njihovih prošnjah in okoliščinah njihovega prihoda;
- (e) podpiranje ustrezne identifikacije in ocenjevanja ranljivih prosilcev;
- (f) podpora upravljanju, oblikovanju in vzpostavljanju ustreznih standardov sprejemnih objektov;
- (g) zagotavljanje morda potrebnih informacij in posebne pomoči prosilcem za mednarodno zaščito ali potencialnim prosilcem za mednarodno zaščito;

- (h) zagotavljanje strokovnega znanja, zlasti v zvezi s storitvami tolmačenja in prevajanja, natančnih in posodobljenih informacij o državah izvora ter znanja o obravnavi prošenj za azil in vodenju azilnih postopkov;
- (i) zagotavljanje usposabljanja za osebe pristojnih ali drugih organov;
- (j) druga ustrezna posebna podpora.

[...]

POGLAVJE IV

KONČNE DOLOČBE

Člen 9

Sodelovanje in ocenjevanje

1. **Pri uporabi tega sklepa [...]** Komisija, ustrezne agencije Evropske unije ter Latvija, Litva in Poljska tesno sodelujejo in se redno medsebojno obveščajo o **njegovem** izvajanju [...]. [...] **V ta namen zadevne države članice** prek mreže EU za pripravljenost na migracije in krizno upravljanje še naprej sporočajo vse [...] podatke, **ki so pomembni [...]** za izvajanje tega sklepa.

2. **Pri uporabi tega sklepa** Latvija, Litva in Poljska [...] **tesno sodelujejo** z Uradom visokega komisarja Združenih narodov za begunce (UNHCR) in ustreznimi partnerskimi organizacijami, da bi določile modalitete za zagotavljanje podpore prosilcem v trenutnih izrednih razmerah v skladu s pravili iz tega sklepa ter direktive o azilnih postopkih in direktive o pogojih za sprejem.
3. Komisija **pri uporabi tega sklepa** [...] v sodelovanju z Latvijo, Litvo in Poljsko stalno spremlja in pregleduje razmere ter po potrebi predlaga razveljavitev ali podaljšanje tega sklepa s predlogom sklepa Sveta v skladu s členom 78(3) PDEU. V ta namen Latvija, Litva in Poljska Komisiji predložijo specifične informacije, potrebne za izvedbo tega pregleda in pripravo predloga za razveljavitev ali podaljšanje, pa tudi vse druge **zadevne** informacije, **povezane z razmerami na meji z Belorusijo**, ki jih Komisija lahko zahteva.

Člen 10

Začetek veljavnosti in uporaba

1. Ta sklep začne veljati [...] dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.
2. Brez poseganja v člen (9) **in odstavek (4) tega člena** se uporablja do šest mesecev po začetku veljavnosti.

3. Ta sklep se uporablja [...] **za vse državljane tretjih držav, razen za beloruske državljane, in za osebe brez državljanstva**, ki prispejo na ozemlje Latvije, Litve in Poljske od datuma začetka veljavnosti tega sklepa, ter za državljane tretjih držav, ki so že bili na ozemlju Latvije, Litve in Poljske pred začetkom veljavnosti tega sklepa zaradi ukrepov beloruskega režima in katerih prošnje za mednarodno zaščito niso bile evidentirane [...].
4. Ta sklep se še naprej uporablja za tiste prosilce, katerih prošnje za mednarodno zaščito so bile evidentirane v skladu z določbami tega sklepa, dokler se ne sprejme dokončna odločba o njihovi prošnji [...].

V Bruslju,

Za Svet
predsednik
